

2. Bulakh, S.M. (2011). Pryntsypy i sposoby pravovoho rehuliuвання perevedennia ta peremishchennia pratsivnykiv v umovakh rynkovoї ekonomiky [Principles and methods of legal regulation of transfer and relocation of workers in a market economy]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.05. K. 21 p. [in Ukrainian].
3. Inshyn, M.I. (2004). *Pravove rehuliuвання sluzhbovo-trudovykh vidnosyn v Ukraini: monohrafiia* [Legal regulation of employment relations in Ukraine: monograph]: Kharkiv : Vyd-vo Nats. un-tu vnutr. sprav [in Ukrainian].
4. Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy vid 10.12.1971 r. № 322-VIII. Vidomosti Verkhovnoi rady URSR. [Code of Labor Laws of Ukraine] (1971). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, add. to № 50, art. 375* [in Ukrainian].
5. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996. №254k/96-VR. [The Constitution of Ukraine from 28.06.1996. №254k / 96-BP] (1996). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, 30, art. 141* [in Ukrainian].
6. Melnyk, K.Iu. (2014). *Trudove pravo Ukrainy: pidruchnyk* [Labor law of Ukraine: textbook] Kharkiv : Disa plus [in Ukrainian].
7. Pro zatverdzhennia Kodeksu zakoniv pro pratsiu Ukrainiskoi RSR: Zakon Ukrainiskoi RSR 10 hrudnia 1971 roku №322-VIII. [On approval of the Code of Labor Laws of the Ukrainian SSR: Law of the Ukrainian SSR December 10, 1971 №322-VIII]. (1971). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, 50, art. 375* [in Ukrainian].
8. Pro robotu za sumisnytsvom pratsivnykiv derzhavnykh pidpriemstv, ustanov i orhanizatsii: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 kvitnia 1993 r. № 245. [On part-time work of employees of state enterprises, institutions and organizations: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of April 3, 1993 № 245] rada.gov.ua Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245-93-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
9. Pro status deputativ mistsevykh rad: Zakon Ukrainy vid 11 lypnia 2006 roku № 93-IV [On the status of deputies of local councils: Law of Ukraine of July 11, 2006 № 93-IV] (2006). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, 40, art.290* [in Ukrainian].
10. Khartiia Spivtovarystva pro pravo na pratsiu: Khartiia vid 3 travnia 1996 roku. [Community Charter on the Right to Work: Charter of May 3, 1996] rada.gov.ua Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.3.12>

GIEŁDY JAKO PRZEDMIOT REGULACJI ADMINISTRACYJNOPRAWNYCH NA UKRAINIE

Anatolii Vykhrystiuk

aspirant Naukowo-Badawczego Instytutu Prawa Publicznego (Kijów, Ukraina)

ORCID ID 0000-0002-5148-4819

Anatolii_Vykhrystiuk@ukr.net

Adnotacja. Cel artykułu polega na rozpatrzeniu giełd papierów wartościowych jako przedmiotu regulacji administracyjnych na Ukrainie na podstawie systematycznej analizy norm obowiązującego prawa, a także stanowisk naukowców z prawa administracyjnego i ekonomii. W artykule przedstawiono giełdy papierów wartościowych jako przedmiot regulacji administracyjnych na Ukrainie, jako specjalnie zorganizowane elektroniczne platformy obrotu papierami wartościowymi, których działalność jest regulowana i kontrolowana przez upoważnione organy władzy publicznej poprzez wykorzystanie kompleksowego zestawu narzędzi administracyjnych zgodnie z wymogami prawa w celu optymalnego funkcjonowania i rozwoju rynku papierów wartościowych.

Słowa kluczowe: regulacja administracyjnoprawna, instrumentacja administracyjnoprawna, status administracyjnoprawny, elektroniczny system obrotu, kontrola, zasady, giełdy.

STOCK EXCHANGES AS A SUBJECT ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION IN UKRAINE

Anatolii Vykhrystiuk

graduate student of the Research Institute of Public Law (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-5148-4819

Anatolii_Vykhrystiuk@ukr.net

Abstract. The purpose of the article is to systematically analyze the norms of current legislation, as well as the positions of scholars of administrative law and economics, to open stock exchanges as a subject of administrative and legal regulation in Ukraine. The article reveals stock exchanges as a subject of administrative and legal regulation in Ukraine

as specially organized electronic platforms for securities circulation, the activities of which are regulated and controlled by authorized public authorities through the use of comprehensive administrative and legal tools in accordance with legislation for optimal functioning and development of stock market.

Key words: administrative and legal regulation, administrative and legal tools, administrative and legal status, electronic trading system, control, principles, stock exchanges.

ФОНДОВІ БІРЖІ ЯК ПРЕДМЕТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Анатолій Вихристюк

аспірант

Науково-дослідного інституту публічного права (Київ, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-5148-4819

Anatolii_Vykhrystiuk@ukr.net

Анотація. Мета статті полягає в тому, щоб системно аналізуючи норми чинного законодавства, а також позиції вчених адміністративного права та економіки, розкрити фондові біржі як предмет адміністративно-правового регулювання в Україні. У статті розкрито фондові біржі як предмет адміністративно-правового регулювання в Україні як спеціально-організовані електронні майданчики обігу цінних паперів, діяльність яких регулюється та контролюється уповноваженими органами державної влади шляхом використання комплексного адміністративно-правового інструментарію відповідно до вимог законодавства з метою оптимального функціонування та розвитку фондового ринку.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, адміністративно-правовий інструментарій, адміністративно-правовий статус, електронна торгівельна система, контроль, принципи, фондові біржі.

Актуальність теми. Залучення України до світових інтеграційних процесів обумовлює нагальні потреби у формуванні макросистем ринкової економіки, які би ґрунтувалися на засадах, що відповідають вимогам сьогодення. Протягом останнього часу інтенсивно розвиваються елементи ринкової інфраструктури на фондовому ринку, впроваджується Internet-трейдинг, виник строковий ринок цінних паперів, вітчизняні корпорації виходять на ринок IPO. Зародження в Україні ринкових відносин розпочалося з поширення біржової форми торгівлі протягом 1989–1992 рр., коли ще не було чіткого розмежування між фондовими, валютними і кредитними біржами. Відокремлення функцій валютної і фондової бірж сприяло формуванню інфраструктури ринку цінних паперів в Україні (Косова, 2017: 145–146).

У розвинутих країнах перерозподіл коштів на ринку цінних паперів здійснюється на фондових ринках. На сьогодні фондові біржі є символом ринкової економіки розвинутих країн, тобто зростає роль бірж як ринкового механізму. Також їх роль збільшується щодо впливу на політичне життя. Фондова біржа – організаційна форма спеціалізованого ринку, де здійснюється торгівля цінними паперами (акціями, облигаціями, зобов'язаннями державної скарбниці, сертифікатами, документами, які забезпечують рух кредитних ресурсів і валютних цінностей та формування їх біржового курсу. На відміну від товарних бірж, які здійснюють регулюючий вплив на рух товарів, фондова біржа забезпечує рух капіталу (Діденко, Руженський, Іткін, 2008).

Основним показником потужності функціонування фондових бірж є капіталізація, яка передбачає оцінку рівня її розвитку та конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Порівняно з країнами з розвинутою ринковою економікою, капіталізація фондових бірж України є надзвичайно низькою і становить лише 0,4% від сукупного світового ВВП, тоді як США – 21,1%, Японії – 7%, Німеччини – 4,5%, Африки – 3,2%, Росії – 2,6%. Такий низький рівень капіталізації фондових бірж України зумовлено особливостями становлення та розвитку ринку цінних паперів у країні, його роздробленістю та непорядкованістю (Козоріз, 2008: 157–162).

Огляд останніх досліджень. Особливості діяльності фондових бірж як об'єкта державного регулювання та предмета адміністративно-правового регулювання вивчалися у працях таких вчених як С. Антонов, Н. Бондаренко, О. Булкот, Л. Герасимова, В. Горбаневич, К. Калинець, В. Коверда, О. Копилова, Є. Кузнєцова, О. Кучер, О. Минюк, І. Мігус, М. Назарчук, В. Оскольський, І. Пахомова, Т. Пуспіта, Н. Резнік, Т. Сіташ, Л. Січко, А. Слободяник, М. Стирський, М. Уткіна, К. Фібріані, О. Харитонova, С. Черкасова, О. Чуркін, С. Шишков та ін.

Однак, існуюча проблема законодавчого забезпечення фондових бірж в Україні підкреслює актуальність наукових досліджень у цій площині.

Мета статті полягає в тому, щоб системно аналізуючи норми чинного законодавства, а також позиції вчених адміністративного права та економіки, розкрити фондові біржі як предмет адміністративно-правового регулювання в Україні.

Виклад основних положень. Для дослідження поняття та особливостей діяльності фондових бірж як об'єкта державного регулювання та предмета адміністративно-правового регулювання в Україні, пропонуємо дослідити такі правові категорії, як: «фондова біржа» та «предмет адміністративно-правового регулювання».

Відповідно до Академічного тлумачного словника, під терміном «біржа» розуміється установа, де здійснюються торговельні, фінансові та інші операції (Білодід, 1970: 188). Юридичній науці, відомі численні та неоднозначні визначення поняття «біржа». Так, В.Л. Рясенцев визначає біржу як організацію, де між учасниками товарного ринку укладаються (за її сприяння) угоди певного виду, що відповідають визначеним вимогам (при цьому автор особливо акцентує увагу на місці проведення торгів та на особливому порядку укладення таких угод). Вчений Д.В. Тулін зазначає, що біржа – це організація, котра гарантує дотримання правил чесної торгівлі. Визначається біржа і як правова форма організації господарських зв'язків, що являє собою об'єднання підприємств та осіб, які професійно займаються торговельною діяльністю (Крупка, 2016: 356). В своїй праці, авторка Н.Б. Шеленкова визначає сутність біржі через виділення її ознак: предметна концентрація біржової торгівлі: укладення біржових угод лише з певними об'єктами правового обороту; територіальна концентрація біржової торгівлі; «професійна» концентрація біржового попиту та пропозиції полягає в наявності законодавчих обмежень щодо можливості тих чи інших осіб виступати у якості членів та/або учасників біржової торгівлі; періодичність проведення біржових торгів; безготівковість біржових торгів, тобто відсутність біржових цінностей на біржі; оптовий характер (Прилуцький, 2016: 153).

Що стосується визначення саме «фондової біржі», то Петраков Н.Я. зазначав, що «фондова біржа» – це організований ринок, на якому власники цінних паперів через членів біржі, які виступають у якості посередників, здійснюють угоди купівлі-продажу (Петраков, 1994: 256). На думку Бортник М.Ю., «фондова біржа» – це найбільш розвинута форма регулярно функціонуючого оптового ринку заміняних товарів, які продаються по стандартах (сортах), а іноді по зразках, а також ринку цінних паперів (акцій та облігацій) та іноземної валюти (Бортник, 2005: 300). Сохацька О.М., зі своєї позиції вказує, що «фондова біржа» – ринок, на якому купуються і продаються цінні папери, а ціни на них визначаються попитом і пропозицією (Сохацька, 2008: 632).

Щодо наступної складової дослідження, то термін «регулювання» розуміється як «впорядковувати що-небудь, керувати чимось, підкоряючи його відповідним правилам, певній системі» (Білодід, 1970). На думку деяких науковців, «державне регулювання» – це сукупність інструментів, за допомогою яких держава встановлює вимоги до підприємств і громадян. Воно включає закони, формальні і неформальні розпорядження і допоміжні правила, що встановлюються державою, а також недержавними організаціями або організаціями саморегулювання, яким держава делегувала регуляторні повноваження; набір здійснюваних державними структурами заходів, направленими на контроль за поведінкою індивідів або груп, які потрапляють під контроль цих структур. Воно включає закони і допоміжні інструменти, що створюються державою, а також правила, що встановлюються державними і недержавними агентствами в рамках делегованих повноважень (Аверьянов, 2005). Науковці І.М. Ямкова та І.П. Глагозіна ототожнюють «державне регулювання» із «правовим регулюванням», обґрунтовуючи це тим, що воно базується на нормативно-правових нормах, які закріплені у законах та підзаконних актах, та що це діяльність держави в особі державних органів, яка направлена на впорядкування суспільних відносин (Ямкова, 2011: 204). Автор Н. Саніахметова під «державним регулюванням» розуміє засновану на законодавстві одну із форм державного впливу шляхом встановлення та застосування державними органами правил, спрямованих на коригування діяльності фізичних та юридичних осіб, що підтримується можливістю застосування правових санкцій при їх порушенні (Саніахметова, 2005: 10–17).

Вчений В. Авер'янов визначає державне регулювання підприємницької діяльності як засновану на законодавстві форму державного впливу на підприємницьку діяльність шляхом встановлення та застосування державними органами правил, спрямованих на забезпечення належних умов господарської діяльності фізичних та юридичних осіб, що підтримується застосуванням правових санкцій у разі порушення зазначених правил (Аверьянов, 2005: 85). Г. Третьак розглядає «державне регулювання», як комплекс заходів держави, спрямованих на скерування поведінки суб'єктів господарювання в напрямі, необхідному для досягнення поставлених органами державної влади цілей (Третьак, Бліщук, 2011: 7).

Що стосується діяльності фондових бірж, як предмета адміністративно-правового регулювання, то слід зазначити, що адміністративно-правове регулювання є складним явищем, яке в сучасних умовах трансформаційних перетворень у суспільстві наповнюється новим змістом, а отже, як наукова категорія активно досліджується вченими-адміністративістами, що зумовлено різновекторністю поглядів на такі явища, як «правове регулювання», «механізм правового регулювання», «адміністративно-правові засоби», і потребує постійного осмислення (Коротун, 2019).

Варто звернути увагу на термін «правове регулювання», яке на думку В.Д. Ткаченко та Є.Б. Ручкіна може бути охарактеризоване як здійснюваний за допомогою юридичних засобів процес упорядкування суспільних відносин з метою забезпечення певної сукупності соціальних інтересів, які вимагають правового гарантування (Цвіка, Петришин, 2009: 207–208). О.М. Мельник зайняв позицію, що «правове регулювання» – це здійснюваний усією системою юридичних засобів державно-владний вплив на суспільні відносини з метою їх упорядкування, закріплення, охорони та розвитку (Мельник, 2004). Вчений В.І. Теремецький розглядаючи у своїй праці поняття правового регулювання, зазначає, що термін «правове регулювання» охоплює таке: 1) специфічну діяльність держави (її нормотворчих органів), пов'язану з виробленням юридичних настанов і визначенням юридичних засобів забезпечення їх дієвості; 2) діяльність безпосередніх учасників суспільних відносин, спрямовану на пошук та залучення засобів

юридичного регулювання для узгодження своєї поведінки з правом (його принципами, ідеями, призначеннями) (Теремицький, 2013: 106).

Що стосується безпосередньо адміністративно-правового регулювання, то В.Й. Развадський визначає адміністративно-правове регулювання як комбінацію способів правового регулювання, в якій переважають зобов'язання та заборони. Ця комбінація формується через наділення учасників правовідносин суб'єктивними юридичними правами й покладання на них обов'язків шляхом визначення та закріплення у правових актах певних правил поведінки внаслідок правотворчої діяльності уповноважених на це органів (посадових осіб) (Разводовський, 2003: 169).

В своїх працях професор В.В. Галуцько під «адміністративно-правовим регулюванням» визначає цілеспрямований вплив норм адміністративного права на суспільні відносини з метою забезпечення за допомогою адміністративно-правових засобів прав, свобод і публічних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадського суспільства та держави (Галуцько, Олефір, Пихтін, 2011: 242).

Науковець Л.Г. Ходов наголошував, що основні функції, щодо адміністративно-правового регулювання фондового ринку в країні, належать державі, адже цей ринок є настільки масштабним та ризиковим для фінансової безпеки країни, пред'являє настільки високі вимоги до інфраструктури та ресурсів на його будівництво, що тільки зусилля держави «згори» можуть надати йому цивілізованої та безпечної форми (Ходов, 1997: 10). О.Ю. Минюк у своїй праці зазначав, що практика функціонування біржового ринку України та розвинутих країн за останні десятиріччя засвідчує, що найліпших результатів можна досягти за ринкових умов у поєднанні з ефективною регуляторною функцією держави. Більше того, роль держави особливо важлива у гарантуванні захисту прав учасників біржових відносин (Минюк, 2015: 92).

Цікавою є думка Т.Б. Насалика, який зазначає, що роль адміністративно-правового регулювання з боку держави є досить великою, але це регулювання має бути не прямим, командним, мати характер заборон, а бути опосередкованим, ґрунтуватися на застосуванні та врахуванні економічних законів, забезпечувати рівність прав для всіх учасників біржових відносин і водночас контролювати дотримання визначених правил. При цьому оптимальна побудова системи адміністративно-правового регулювання біржової діяльності на національному рівні передбачає досягнення збалансованості інтересів суб'єктів біржових відносин і регулюючих їх органів – захисту суб'єктів господарювання, забезпечення їх інтересів і отримання певної макроекономічної вигоди. А тому, створення системи адміністративно-правового впливу щодо регулювання біржової діяльності і має передбачати використання як вітчизняного так й іноземного історичного досвіду, беручи до уваги нові ринкові вимоги (Насалик, 2017).

Таким чином, проаналізувавши позиції різних вчених та авторів, фондові біржі як предмет адміністративно-правового регулювання в Україні – це спеціально-організовані електронні майданчики обігу цінних паперів, діяльність яких регулюється та контролюється уповноваженими органами державної влади шляхом використання комплексного адміністративно-правового інструментарію відповідно до вимог законодавства з метою оптимального функціонування та розвитку фондового ринку.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2-х т. / ред. кол. Аверьянов В.Б. (голова) та ін. К. : Юрид. думка, 2005. Т. 2. Особлива частина. 624 с.
2. Білодід І.К. Словник української мови: в 11 томах. Том 1. Київ: Наукова думка, 1970. 188 с.
3. Бортник М.Ю. Принципи і роль фондових бірж. Спб. : Бизнеспресса, 2005. 300 с.
4. Галуцько В.В., Олефір В.І., Пихтін М.П. та ін. Адміністративне право України : навчальний посібник : у 2-х т. Херсон : ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2011. Т. 1: Загальне адміністративне право. 320 с.
5. Діденко О.М., Руженський М.М., Іткін О.Ф. Політична економія: підручник. К. : Алерта, 2008. 487 с.
6. Енциклопедичний словник з державного управління / за редакцією Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трошинського, Ю.П. Сурміна. Київ. 2010. 819 с.
7. Загальна теорія держави і права: підручник / за ред. М.В. Цвіка, О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. С. 584.
8. Козоріз М.А. Капіталізація фондових бірж України: особливості та проблеми. *Регіональна економіка*. 2008. № 4. С. 157–162.
9. Коротун О. Адміністративно-правове регулювання охорони засобів індивідуалізації учасників господарського обороту та послуг. *Адміністративне право і процес*. 2019. № 5. С. 151–155.
10. Косова Т.Д., Ярошевська О.В. Механізми державного регулювання фондової біржової торгівлі. *Вісник ДонНУЕТ*. 2017 № 1(66). С. 145–146.
11. Крупка Ю.М. Господарське право України : навч. посіб. для дистанційного навч. К. : Університет «Україна», 2016. 342 с.
12. Мельник О.М. Правове регулювання та шляхи підвищення його ефективності : дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2004. 208 с.
13. Минюк О.Ю. Адміністративно-правове регулювання біржової діяльності в Україні в період 1703–1990 рр. *Митна справа*. 2015. № 2. С. 87–92.
14. Насалик Т.Б. Біржова діяльність в Україні: досл. на здоб. освітньо-кваліф. рівн. «магістр» за спец. 8.03040101. Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль, 2017. 114 с.
15. Петраков Н.Я. Биржа : функции и принципы. СПб. : Форекс, 1994. 256 с.
16. Прилуцький Р.Б. Щодо поняття та організаційно-правової форми біржі. *Вісник господарського судочинства*. 2016. № 2. С. 148–155.

17. Разводовський В.Й. Особливості нормативно-правового регулювання державно-управлінських відносин у транспортній сфері. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2003. Випуск 23, С. 167–174.
18. Саниахметова Н. Поняття державного регулювання підприємництва. *Укр. комерц. право*. 2005. № 6. С. 10–17.
19. Сохацька О.М. Біржова справа: підручник 2-ге вид. змін. й доп.-Тернопіль: Карт-Бланш, К.: Кондор, 2008. 632с.
20. Теремецький В.І. Адміністративно-правове регулювання податкових відносин в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2013. 408 с.
21. Третяк Г.С., Бліщук К.М. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2011. 180 с.
22. Ходов Л.Г. Основы государственной экономической политики. М. : БЕК, 1997. 332 с.
23. Ямкова І.М. Співвідношення правового регулювання і державного регулювання господарської діяльності. *Проблеми правознавства очима молодих вчених*. Зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук. – практ. конф. «Проблеми правознавства очима молодих вчених», 31 січ. 2011 р. Херсон ; Тернопіль : ХЮІ ХНУВС, 2011. 204 с.

References:

1. Averianov V.B. (Eds.). (2005). *Administrativne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs [Administrative law of Ukraine. Academic course]*: pidruchnyk : u 2-kh t. / K. : Yuryd. Dumka. T. 2. Osoblyva chastyna. 624 p. [in Ukrainian].
2. Bilodid I.K. (1970). *Slovyk ukrainskoi movy [Dictionary of the Ukrainian language]*: v 11 tomakh. Tom 1. Kyiv : Naukova dumka. 188 p. [in Ukrainian].
3. Bortnik M.Iu. (2005). *Printsipy i rol fondovykh birzh [Principles and role of stock exchanges]*. Spb. : Biznespressa, 2005. 300 p. [in Russian].
4. Halunko V.V., Olefir V.I., Pykhtin M.P. ta in. (2011). *Administrativne pravo Ukrainy : navchalnyi posibnyk : u 2-kh t.* Kherson : PAT «Khersonska miska drukarnia». T. 1: Zahalne administrativne pravo. 320 p. [in Ukrainian].
5. Didenko O.M., Ruzhenskyi M.M., Itkin O.F. (2008). *Politychna ekonomiiia [Political Economy]*: pidruchnyk. K. : Alerta. 487 p. [in Ukrainian].
6. Kovbasiuk Yu.V., Troshchynskiy V.P., Surmin Yu.P. (Eds.). (2010). *Entsyklopedychnyi slovyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedic dictionary of public administration]*. Kyiv. 819 p. [in Ukrainian].
7. Tsvika M.V., Petryshyna O.V. (Eds.). (2009). *Zahalna teoriia derzhavy i prava [General theory of state and law]*: pidruchnyk. Kharkiv : Pravo. 584 p. [in Ukrainian].
8. Kozoriz M.A. (2008). Kapitalizatsiia fondovykh birzh Ukrainy: osoblyvosti ta problemy [Capitalization of stock exchanges of Ukraine: features and problems]. *Rehionalna ekonomika*. № 4. pp. 157–162. [in Ukrainian].
9. Korotun O. (2019). Administrativno-pravove rehuliuвання okhorony zasobiv indyvidualizatsii uchasykiv hospodarskoho oborotu ta posluh [Administrative and legal regulation of protection of means of individualization of participants of economic turnover and services]. *Administrativne pravo i protses*. № 5. pp. 151–155. [in Ukrainian].
10. Kosova T.D., Yaroshevska O.V. (2017). Mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання fondovoi birzhovoi torhivli [Mechanisms of state regulation of stock exchange trading]. *Visnyk DonNUET*. № 1(66). pp. 145–146. [in Ukrainian].
11. Krupka Yu.M. (2016). *Hospodarske pravo Ukrainy [Commercial law of Ukraine]*: navch. posib. dla dystantsiinoho navch. K. : Universytet «Ukraina». 342 p. [in Ukrainian].
12. Melnyk O.M. (2004). Pravove rehuliuвання ta shliakhy pidvyshchennia yoho efektyvnosti [Legal regulation and ways to increase its efficiency]: dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.01. Kyiv. 208 p. [in Ukrainian].
13. Myniuk O.Iu. (2015). Administrativno-pravove rehuliuвання birzhovoi diialnosti v Ukraini v period 1703–1990 rr. [Administrative and legal regulation of exchange activity in Ukraine in the period 1703–1990]. *Mytna sprava*. № 2. pp. 87–92. [in Ukrainian].
14. Nasalyk T.B. (2017). Birzhova diialnist v Ukraini [Exchange activity in Ukraine]: dosl. na zdob. osvithno-kvalif. rivn. «mahistr» za spets. 8.03040101. Ternopil'skyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet, Ternopil. 114 p. [in Ukrainian].
15. Petrakov N.Ia. (1994). *Birzha : funktsii i printsipy [Exchange: functions and principles]*. Spb. : Foreks. 256 p. [in Russian].
16. Prylutskyi R.B. (2016). Shchodo poniattia ta orhanizatsiino-pravovoi formy birzhi [Regarding the concept and organizational and legal form of the exchange]. *Visnyk hospodarskoho sudochynstva*. № 2. pp. 148–155. [in Ukrainian].
17. Razvodovskiy V.I. (2003). Osoblyvosti normativno-pravovoho rehuliuвання derzhavno-upravlinskykh vidnosyn u transportnii sferi [Features of normative-legal regulation of state-administrative relations in the transport sphere]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. Vypusk 23, pp. 167–174. [in Ukrainian].
18. Saniakhmetova N. (2005). Poniattia derzhavnoho rehuliuвання pidpriemnytstva [The concept of state regulation of entrepreneurship]. *Ukr. komerts. pravo*. № 6. pp. 10–17. [in Ukrainian].
19. Sokhatska O.M. (2008). *Birzhova sprava [Exchange business]*: pidruchnyk 2-he vyd. zmin. y dop.-Ternopil: Kart-Blansh, K. : Kondor. 632p. [in Ukrainian].
20. Teremetskyi V.I. (2013). Administrativno-pravove rehuliuвання podatkovykh vidnosyn v Ukraini [Administrative and legal regulation of tax relations in Ukraine]: dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv. 408 p. [in Ukrainian].
21. Tretiak H.S., Blisshchuk K.M. (2011). Derzhavne rehuliuвання ekonomiky ta ekonomichna polityka [State regulation of the economy and economic policy]: navch. posib. Lviv : LRIDU NADU. 180 p. [in Ukrainian].
22. Khodov L.G. (1997). *Osnovy gosudarstvennoi ekonomicheskoi politiki [Fundamentals of State Economic Policy]*. M. : BEK. 332 p.
23. Iamkova I.M. (2011). Spivvidnoshennia pravovoho rehuliuвання i derzhavnoho rehuliuвання hospodarskoi diialnosti [The ratio of legal regulation and state regulation of economic activity]. *Problemy pravozaivstva ochyma molodykh vchenykh*. Zb. nauk. pr. za materialamy Vseukr. nauk.- prakt. konf. «Problemy pravozaivstva ochyma molodykh vchenykh», 31 sich. 2011 r. Kherson ; Ternopil : KhluI KhNUVS. 204 p.